

Møte torsdag den 9. mars kl. 10

President: C a r l I . H a g e n

D a g s o r d e n (nr. 52):

1. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Ulf Erik Knudsen og Per-Willy Amundsen om forbud mot ekteskap mellom fetter og kusine og heving av aldersgrensen for familiegjenforening med ektefelle (Innst. S. nr. 102 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:3 (2005-2006))
2. Referat

Presidenten: Representanten Arne Sortevik vil fremsette et privat forslag.

Arne Sortevik (FrP) [10:03:05]: På vegne av representantene Per Sandberg, Bård Hoksrud og meg selv har jeg fornøyelsen av å sette frem forslag om å etablere en tiltakspakke for å ta igjen vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene.

Presidenten: Representanten Hans Frode Kielland Asmyhr vil fremsette et privat forslag.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [10:03:32]: På vegne av representantene Øyvind Korsberg, Kåre Fosterhold, Thore A. Nistad og meg selv har jeg gleden av å fremme forslag om å gi forbrukerne informasjon om produksjons- og nedfrysingsdato på emballasjen for matvarer, samt bedre opplysningene til forbruker om matvarens opprinnelse.

Presidenten: Representanten André Oktay Dahl vil fremsette et privat forslag.

André Oktay Dahl (H) [10:04:08]: På vegne av representantene Bent Høie, Martin Engeset og meg selv har jeg æren av å fremsette forslag om å gi de kommunale kontrollutvalgene større uavhengighet.

Presidenten: Representanten Åse Gunhild Woie Duesund vil fremsette et privat forslag.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [10:04:33]: Det er en stor ære for meg på vegne av representantene Dagfinn Høybråten, Bjørg Tørresdal og meg selv å fremme forslag om tiltak for å sikre personer med minoritetsbakgrunn mulighet til deltakelse i arbeidslivet.

Presidenten: Endelig vil representanten Robert Eriksson fremsette et privat forslag.

Robert Eriksson (FrP) [10:05:07]: Jeg vil på vegne av representantene Harald Tom Nesvik, Vigdis Giltun, Jan Arild Ellingsen og meg selv framsette forslag om å opprette psykiatrisk ambulansetjeneste i samtlige regionale helseforetak etter modell fra Helse Bergen.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Ulf Erik Knudsen og Per-Willy Amundsen om forbud mot ekteskap mellom fetter og kusine og heving av aldersgrensen for familiegjenforening med ektefelle (Innst. S. nr. 102 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:3 (2005-2006))

Presidenten: Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 40 minutter og fordeles med inntil 5 minutter til hvert parti og inntil 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Espen Johnsen (A) [10:06:42] (ordfører for saka): Forslaget fra Framstegspartiet som skal handsamast, omhandlar to forhold – forbod mot syskenbarnekteskap og aldersgrense på 24 år for å få familiegjenforening med ektefelle – begge med det målet å forhindre tvangsekteskap.

Eg trur alle er einige i og opptekne av å kjempe mot tvangsekteskap. Det er alvorlege og viktige spørsmål, og det krev skikkeleg handsaming. Det krev ein dialog og ei tilnærming til problemet der vi finn tiltak som vi veit fungerer.

Det som verkeleg gjorde oss alle merksame på problemet og konsekvensane, trur eg var Fadime-drapet i Sverige i 2002 – ei ung, vakker kvinne som kjempa mot sin eigen familie og mot tvangsekteskap, men som tapte sitt eige liv i denne kampen. Dette er heilt uakseptabelt. Ingen ansvarleg samfunnsborgar skal godta at unge kvinner og menn blir drepne ut frå ein kulturell ståstad. Fadime-drapet utløyste eit breitt folkeleg engasjement rundt overgrep – innan familien – mot jenter og gutar med etnisk minoritetsbakgrunn, og bevisstgjerjing når det gjaldt dette problemet, spreidde seg over landegrensene. Derfor er vi alle saman opptekne av å kjempe mot tvangsekteskap.

Fleirtalet i komiteen har ikkje gått inn i realitetane i forslaget frå Framstegspartiet. Vi viser til det arbeidet som Regjeringa og departementet har sett i gang. Det er viktig at vi får kartlagt omfanget av syskenbarnekteskap, og at vi på ein god måte får avdekt eventuelle skadeverknader av slike ekteskap.

Departementet har sett i gang eit slikt arbeid med å kartleggje omfanget og konsekvensane av tvangsekteskap i Noreg. Då vil vi få ny og betre kunnskap om viktige sider ved dette spørsmålet.

Dei tiltaka som vi skal gjennomføre, må være treffsikre og verknadsfulle. Regjeringa arbeider kontinuerleg med å vurdere om tiltaksapparatet vårt er godt nok i inn-

(Johnsen)

satsen mot tvangsekteskap, og Regjeringa vil òg leggje fram endringar i utlendingsloven i løpet av året.

I dette arbeidet må vi sjå på verkemiddel og krisetiltak, som betre informasjon, styrking av etterforskning hos politiet og kompetanseheving blant helsepersonell og i skolar, krisesenter, barne- og ungdomspsykiatri, barnevern og andre institusjonar som jobbar med desse problemstillingane.

Det er ikkje gitt at forslaga frå Framstegspartiet er gode forslag i forhold til det som synest å vere målsetjinga, men det vil vi altså kunne ta stilling til når Regjeringa legg fram desse sakene for Stortinget.

Eg viser til slutt til komiteen sine merknader og til innstillinga om at dette forslaget blir lagt ved protokollen.

L o d v e S o l h o l m hadde her teke over presidentplassen.

Ulf Erik Knudsen (FrP) [10:09:40]: Det fremgår av Dokument nr. 8-forslaget, som er grunnlaget for denne innstillingen, at tall fra den norske ambassade i Pakistan viser at over halvparten av alle henteekteskap inngås med familiemedlemmer. Ifølge ambassaden oppgir 97 pst. av dem som gifter seg, at ekteskapet ikke er basert på kjærlighet. I tillegg er over halvparten av ektefellene under 23 år, og flere er under 18 år.

Det er åpenbart at svært mange unge mennesker blir presset inn i en uønsket situasjon. Mange har liten eller ingen utdanning. Denne situasjonen går spesielt hardt ut over kvinnene, eller, i mange tilfeller, jentene.

Fremskrittspartiet har merket seg at flere fremstående medlemmer av Regjeringen har tatt til orde mot denne praksisen. Familieminister Karita Bekkemellem tok bl.a. i mai i fjor opp saken i Tabloid på TV 2. Men det hjelper lite med uttalelser i pressen om man ikke setter i verk konkrete tiltak som faktisk kan avhjelpe problemet. Ord hjelper ikke, det må handling til.

Det er også slik at det er åpenbare sammenhenger mellom ekteskap mellom nære slektninger og ufrivillighet og direkte tvang. Én ting er tvangselementet, men det er også klart at ekteskap mellom slektninger benyttes som et verktøy for innvandring til Norge og andre vesteuropeiske land.

Fra de andre partiene og fra saksordføreren etterlyses det forskning og utredning av disse spørsmålene som tas opp i Dokument nr. 8-forslaget. Men denne forskningen finnes allerede. Jeg vil her vise til en undersøkelse foretatt av Camilla Stoltenberg i 1997. Den viser bl.a. at ca. 50 pst. av de pakistanske ekteskapene i Norge var mellom søskenbarn. Hvis foreldrene er fetter og kusine, vil risikoen for misdannelser som oppdages like etter fødselen, være 100 pst. høyere enn for barn av ubeslektede foreldre. Fra 1967 til 1993 er hvert 20. barn av pakistanske foreldre i Norge født med misdannelser.

Risikoen for at barn av inngiftede dør eller utvikler alvorlige kroniske lidelser senere i barneårene, er ikke kjent, men forventes å være ytterligere forhøyet – dette fordi mange genetiske lidelser utvikler seg senere i barne-

årene. Stoltenberg mener derfor at hennes tall bare avdekker toppen av et isfjell.

Barn født av inngiftede har to–tre ganger høyere risiko for å dø i første leveår enn barn født av foreldre som ikke er i slekt. I Norge har vi ingen undersøkelser som ser på sammenhengen mellom barn av inngiftede og utviklingen av misdannelser de første leveårene. Men i England fulgte forskere en gruppe barn de første fem leveårene. Undersøkelsen fra 1993 viser at ved fylte fem år hadde 10 pst. av barna til de inngiftede foreldrene enten en alvorlig kronisk lidelse, som i halvparten av tilfellene omfattet mental retardasjon, eller barna var døde. Dette tallet var tre ganger høyere enn for barn av ubeslektede foreldre.

Det finnes pakistanske foreldre i Norge som har opptil fem misdannede barn og ingen friske barn. Foreldrene er fetter og kusine. Dette er et problem som må stoppes.

Fremskrittspartiet har også merket seg utspill fra integreringsminister Bjarne Håkon Hanssen om mulige nye regler for å hente ektefelle til Norge. Statsråden bør berømmes for at han våger å sette problemet i fokus, men det hjelper ikke hvis de rød-grønne partiene ikke stemmer for disse forslagene i Stortinget.

Praksisen med tvangsekteskap, proforma ekteskap og henteekteskap er et omfattende problem, som medfører sykdom, personlige tragedier og dårlig integrering.

Fremskrittspartiet mener en ny politikk når det gjelder innvandring av nyetablerte ektefeller utenfor EØS-området, bør omfatte

- forbud mot søskenbarnekteskap
- aldersgrense for familiejenforening
- tilknytningskrav for familiejenforening
- økt forsørgerkrav for familiejenforening

Med dette tar jeg opp Fremskrittspartiets forslag.

Presidenten: Representanten Ulf Erik Knudsen har teke opp det forslaget han refererte til.

Olemic Thommessen (H) [10:14:34]: Hvorvidt fetter og kusine skal få lov til å gifte seg, må være et spørsmål som vi tar stilling til ut fra medisinske hensyn, først og fremst. Det er grunn til å understreke dette nokså opplagte utgangspunktet, ut fra den – må jeg si – litt ensidige argumentasjonen forslagsstillerne har lagt til grunn i sitt forslag. Når man hører Fremskrittspartiets innlegg her, hvor man tillegger innvandringsperspektivet og hensynet til spørsmålet om tvangsekteskap en nokså avgjørende betydning, virker det som om dette har vært en nokså ensidig motivasjon for å fremme forslaget.

Hvis det er innvandring og tvangsekteskap vi vil til livs, og det vil vi gjerne – dvs. innvandring er nå ett spørsmål, men tvangsekteskap er iallfall ikke noe særlig positivt – er det nok et spørsmål om vi ikke må finne mer treffsikre veier til det, veier som ikke til de grader virker konfronterende i de miljøene hvor tvangsekteskap er et faktum.

Når det da gjelder det helsemessige i dette, vil vi fra Høyres side være åpne for å se nærmere på det spørsmålet. Vi har fått signalisert at det vil komme en sak fra Regjeringen hvor dette er utredet, og hvor vi vil få verifisert

en del tall og undersøkelser. De tallene vi så langt har, spriker ganske mye. Ellers har vi også tall som viser at sjansen for misdannelser f.eks. øker til dobbelt så mye, men det de øker til dobbelt så mye fra, er veldig lite. Så så langt har vi vel ikke i vårt land ment at de medisinske komplikasjonene har vært så store at det har vært grunn til å legge inn en såpass tøff føring som et forbud er. For vi skal huske at ekteskap mellom fetter og kusine er ikke bare et fenomen som skjer i enkelte ikke-europeiske land, det er også miljøer, eller kulturer, i vårt eget land som har lange tradisjoner for slike forbindelser. Når man både i forslaget og i innlegget her snakker om ekteskap som ikke er inngått på grunnlag av kjærlighet, må jeg nok si at det blir en ganske arrogant tilnærming i forhold til ens kulturelle oppfatning om hva ekteskap er. Jeg tror ikke det er slik at man skal hovere og mene at vår kultur, som vel har kjærlighetsekteskapet som ideal, nødvendigvis kan vise til så veldig mye bedre resultater enn de kulturene hvor fornuftsekteskapet også står sterkt – selv om jeg for egen del er veldig fornøyd med at kjærlighetsekteskapet har vært et utgangspunkt.

I alle fall – vi er åpne for å se nærmere på begge spørsmålene som er reist. Vi synes nok også at det på mange måter er viktig å sette søkelyset på dette. Og hvis de tallene som ble presentert av Framstegspartiet, er korrekte, er det jo all grunn til å se nærmere på det. Vi vil være imøtekommende i forhold til det og vente med å ta endelig stilling til spørsmålene til Stortinget får saken tilbake fra Regjeringen.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [10:19:00]: Kristeleg Folkeparti gir ikkje si tilslutning til Dokument nr. 8-forslaget frå Framstegspartiet i dag. Alle unnateke Framstegspartiet har gått inn for å leggje det ved protokollen, og viser til at fleire av desse problemstillingane er under utgreiing i departementet.

Det er ein menneskerett å kunne velje sin eigen ektefelle. Tvangsekteskap handlar om unge jenter og gutar med minoritetsbakgrunn som blir tekne med til heimlandet til foreldra og gifte bort mot sin vilje. Ein eller begge partar har som oftast blitt pressa inn i ekteskap gjennom vald, truslar om vald eller andre represaliar.

Tvangsekteskap er forbode ved lov i Noreg, og er ikkje ei kulturell eller religiøs handling, men eit overgrep. Det har vi som politikarar teke på alvor, og mange tiltak er allerede sette i verk.

Den opphavlege handlingsplanen mot tvangsekteskap inneheldt 40 tiltak. Siktemålet med tiltaka var å førebyggje at ungdom blir truga med eller utsette for tvangsekteskap, og å gi hjelp og støtte til dei ungdommane som har vore utsette for tvangsekteskap. Det er gitt midlar til utarbeiding av informasjonsmateriell til arbeid direkte overfor målgrupper og til krisehjelp for ungdom. Informasjonstelefonen når det gjeld tvangsekteskap, blei oppretta våren 2000. Fleire tiltak er gjennomførte i regi av frivillige organisasjonar. I 2002 blei programmet «Fornyet innsats mot tvangsekteskap våren 2002» lagt fram. Dette programmet omfattar 30 tiltak som fleire departement har ansvaret for å følgje opp. Innsatsprogrammet har vidare-

ført fleire tiltak frå handlingsplanen, og ein har lagt vekt på å heve kompetansen på området i offentleg sektor. I tillegg la regjeringa Bondevik II vekt på å få gjennomført fleire lov- og regelendringar for å få slutt på tvangsekteskap.

Når det gjeld aldersgrense for familiegjenforening, er Kristeleg Folkeparti samd med statsråden i at dette må utgreiast vidare. Det er viktig at ei slik grense ikkje gjeld berre for nokre etniske grupper. Vi vil ha eit lovverk for alle anten ektefellen kjem frå USA, Australia eller Pakistan. Barne- og familiedepartementet sende sommaren 2005 ut eit høyringsnotat med forslag til endringar i ekteskapslova og straffeprosesslova som ledd i innsatsen mot tvangsekteskap. I høyringsnotatet er det m.a. foreslått ikkje å godkjenne ekteskap inngått i utlandet der ein eller bae partar er under 18 år, norske statsborgarar eller fast busette i Noreg.

Når det gjeld ekteskap mellom syskenborn, støttar Kristeleg Folkeparti statsrådens utgreiing av omfanget og eventuelle skadeverknader, for å sjå på kva for tiltak som er naudsynte.

I mange land er arrangerte ekteskap vanleg, familien er i endå større grad enn i Noreg ei grunneining i samfunnet, og ekteskap er m.a. ein allianse mellom familiar, og ikkje i same grad som her hos oss, ein allianse mellom to personar. Sterke kjensler for familien si ære, fedrane si leiarrolle i familien og frykt for å bli støytt ut frå familie og sosiale nettverk kan føre til at ungdommane følgjer ønska til foreldra. Familien sine motiv kan òg vere økonomiske eller statusmessige. Mange av problema kan sjåast i samheng med at eldre innvandrarar i Noreg freistar å leve etter tradisjonane i sine eigne heimland, medan dei unge har vakse opp som tokulturelle og opplever motstridande normer når det gjeld den norske kulturen og heimlandet til foreldra.

Eg meiner at vi må ha ein viss grensegang mellom tvangsekteskap og arrangerte ekteskap. I grenselandet mellom tvangsekteskap og arrangerte ekteskap finn vi ein kategori giftarmål som for omverda kan verke frivillig arrangerte, men der ungdommane sjølve ikkje får leggje fram si meining, eller blir overhøyrd. For å få fram nyansane må ein skilje mellom arrangerte ekteskap og tvangsgifte.

Eg vil streke under at ulike etniske minoritetar i Noreg har sær sars varierende tradisjonar når det gjeld giftarmål. Dette gjeld òg blant muslimar. Igjen vil eg streke under skilnaden mellom arrangerte ekteskap og tvangsekteskap. Heller ikkje blant muslimar er tvangsekteskap eigentleg akseptert.

Tvangsekteskap er ei samansett problemstilling, og det er naudsynt å trekkje inn fleire offentlege etatar, som t.d. skule, barnevern, sosialkontor og politi. Det er svært viktig at desse har eit godt samarbeid. Dei må også ha god kunnskap. Det er avgjerande at dei som søker hjelp for å unngå tvangsekteskap, blir møtte med kunnskap og respekt og får den hjelpa dei treng – på ein god måte.

Trine Skei Grande (V) [10:24:12]: Kampen mot tvangsekteskap er viktig for alle de menneskene det gjel-

der, men også i forhold til synet på menneskeverdet i samfunnet.

Jeg tror at også kampen for kjærlighetsekteskap er heroisk. Sjøl om representanten fra Høyre så det i et litt større perspektiv, og sjøl om han har kommet bedre ut med hensyn til det enn det representanten fra Venstre har, vil jeg fortsatt kjempe for det.

Å kjempe for det å kunne dele livet sitt med den man har aller mest lyst til å dele det med, er en kamp som også går langt inn i vår kultur. Det gjelder f.eks. kampen som homofile i dag fører, for å kunne leve et normalt liv i det parforholdet de har mest lyst til å leve i. Vi ser også at det å bryte ut av ulike sosiale lag heller ikke forekommer så hyppig i vår kultur, slik en fast tro på kjærlighetsekteskapet burde ha ført til.

Jeg vil advare mot at man i iveren etter å hindre tvangsekteskap blir så kreativ når det gjelder politiske virkemidler at man hindrer kjærligheten for mange – at man setter inn virkemidler som gjør at mange ikke får lov til å dele livet med den de har lyst til å dele det med.

Det beste virkemiddelet er å skape trygge unge, unge som er trygge når det gjelder egne valg, og som også er i stand til å stå for dem. Det er det beste virkemiddelet vi noensinne kan ha, sjøl om det er naivt å tro at ekteskap ikke er en handelsvare – for å få opphold i et land som Norge, som kan tilby den velferden vi har.

Ekteskap mellom fetter og kusine, derimot, er nok ganske mye vanligere i en rekke andre land. Det er også ganske mye vanligere i en del norskåttede miljøer enn det som har vært hovedtradisjonen i den norske kulturen. Det er viktig at Regjeringa også ser på dette når man skal finne virkemidler her.

Jeg forventer stor kreativitet når det gjelder å komme med forslag. Bondevik II-regjeringa la fram en handlingsplan med en rekke forslag, som nå følges opp, bl.a. i Odelstinget senere i dag. Det var under daværende justisminister Dørum at vi første gang direkte reddet en jente ut av et fly på vei ut av landet – på grunn av krisetelefonene som var blitt opprettet, og på grunn av det apparatet som nå er blitt opprettet for å hjelpe de jentene det stort sett er snakk om, de som ønsker å komme ut av dette.

Jeg var for fem år siden på en studietur i England med dette som tema. Der har man gode «rescue team» som man kan påkalle, og som henter jenter hvis man varsler at man tror de kan bli utsatt for tvangsekteskap. Man hentet allerede da også en god del gutter som – stort sett – var blitt presset inn i tvangsekteskap for ikke annet enn det at de egentlig hadde en homofil legning. Den tvangen fra familien som vanligvis ble utøvd overfor jenter, ble også utøvd mot disse guttene. Dette ønsker jeg at Regjeringa skal rette oppmerksomheten mot i kampen mot tvangsekteskap.

For øvrig tror jeg at representanten Molvær Grimstad var veldig nær hovedkjernen i dette: familiens rolle. I Norge, som i realiteten har hatt kjernefamilier de siste tusen årene, har foreldrene sjøl i gamle gårdsstrukturer hatt egen kårende, egen ku og egen økonomi. Man skal ikke reise så veldig langt utenfor vårt land før man finner familiestrukturer som er helt annerledes. I forhold til Norge,

der det tradisjonelt har vært det bygdemiljøet man har vokst opp i, som har vært ens sikkerhet, er det klart at i strukturer der det er familien som er ens sikkerhet, er familiens makt over en ganske mye sterkere.

Å skape trygge ungdommer som er i stand til å stå for egne valg, og som skjønner hvilken frihet den kulturen de vokser opp i, faktisk gir dem, tror jeg – når alt kommer til alt – er det beste virkemiddelet. Derfor er det ganske lett å forstå at dette ikke er noe man bekjemper med enkle forbud eller enkle regler. Dette er langsiktig holdningsarbeid og langsiktig integreringsarbeid, der skolen og alle andre voksne som er med og hjelper disse jentene og guttene til å ta egne valg, er hovedbasen i det.

Presidenten: Presidenten registrerer at dette er visst dagen for å offentliggjøre dei ekteskaplege rekneskapane til representantane.

Statsråd Karita Bekkemellem [10:29:30]: Dokument nr. 8-forslaget fra Fremskrittspartiet som vi behandler i dag, tar opp svært viktige problemstillinger. Som jeg skriver i mitt brev til Stortinget, mener jeg at søskenbarnekteskap i innvandrer miljøene kan være forbundet med både tvangsgifte og alvorlige helseproblemer.

Jeg har lyst til å starte med å si at Regjeringen erkjenner alvoret i denne saken. Jeg er derfor opptatt av å få kartlagt nærmere omfanget og eventuelle skadevirkninger av søskenbarnekteskap. Dette er en viktig sak for oss. Jeg registrerer at komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet kritiserer Regjeringen for ikke å sette i verk konkrete tiltak som faktisk kan avhjelpe problemet. Jeg vil gjenta at vi har satt i gang et arbeid med kartlegging, og når kartleggingen er foretatt, vil vi legge fram forslag om konkrete tiltak til behandling i Stortinget. Folkehelseinstituttet skal kartlegge omfanget og helsemessige konsekvenser av ekteskap mellom søskenbarn. Dette arbeidet vil ta utgangspunkt i doktoravhandlingen til lege og forsker Camilla Stoltenberg fra 1998. Folkehelseinstituttet skal levere en egen rapport om dette ved utgangen av 2006.

Konklusjonen i Stoltenbergs avhandling var at foreldre som er i slekt med hverandre, har en høyere risiko for å få barn med ulike genetiske sykdommer og medfødte misdannelser, i tillegg til at spedbarnsdødeligheten er tre ganger større. Dette er en ikke ubetydelig helserisiko, som vi må ta på alvor. Det er dessuten viktig å spre kunnskap om konsekvensene av søskenbarnekteskap og få til en bedre diskusjon i de miljøene dette berører sterkest. Som jeg også skriver i mitt brev til Stortinget, har Sosial- og helsedirektoratet fått i oppdrag å foreta en nærmere vurdering av informasjonsbehovet og eventuelt komme med forslag til tiltak. For øvrig mener jeg det er viktig at innvandrergruppene som praktiserer giftermål i nær familie, selv tar et ansvar for å informere om den helserisikoen det innebærer.

Jeg vil også vise til at sosialantropologen Torunn Arntsen Sørheim arbeider med et doktorgradsprosjekt i samarbeid med Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin ved Universitetet i Oslo, som også kan gi nyttig kunnskap til det videre arbeidet. Hovedformålet er å bidra til økt for-

ståelse og ny kunnskap om genetisk veiledning overfor norskpakistanske familier med barn med medfødte funksjonshemninger eller risiko for å få dette. Slik kunnskap kan brukes i planlegging og gjennomføring av genetisk veiledning og helsetjenester overfor denne befolkningsgruppen.

Jeg har også merket meg at medlemmer fra Fremskrittspartiet uttaler at forskning knytter ekteskap mellom nære slektninger tett til ufrivillighet og direkte tvang. Det er viktig at vi får kunnskap og dokumentasjon om disse spørsmålene. Det er også viktig at vi klarer å utforme en god og forebyggende politikk ved å gå inn og se på problemer knyttet til tvangsekteskap i Norge. Vi vet at det i mange kulturer er ulike årsaker til og tradisjoner for å gifte seg innenfor slekten. Dette er en viktig problemstilling som jeg vil følge nøye, både når det gjelder forskning nasjonalt, og når det gjelder det vi kan hente inn av forskning internasjonalt.

Jeg har merket meg at komiteens flertall vil avvente den kunnskapsinnhentingen som er satt i gang. Jeg kan love at jeg vil forholde meg aktivt til den kunnskapen jeg får, og jeg vil fortløpende vurdere om tiltaksapparatet vårt er godt nok på dette feltet.

Presidenten: Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [10:34:02]: Stadig flere ikke-vestlige innvandrere – ikke bare i Norge, men i hele Europa – henter sin ektefelle i opprinnelseslandet. Statistikken viser med all tydelighet at slik praksis ikke reduseres i annen generasjon, slik mange later til å tro, men at den tvert imot øker. Konklusjonen er derfor entydig: Integrasjonen går ikke av seg selv over tid, og dialog alene er ikke tilstrekkelig for å bøte på problemet.

Norsk innvandringspolitikk har lenge forsøkt å fortie omfanget og konsekvensene av slik ekteskapspraksis. Ja, så lite debatt har vekslende regjeringer ønsket om dette fenomenet at praksisen dekkes under sekkebegrepet «familiegjenforening» – dette til tross for at inngåelse av ekteskap overhodet ikke dreier seg om å gjenforene familie-medlemmer, men tvert imot om etablering av nye familier. Med andre ord: Henting av ektefelle er familieetablering, ikke familiegjenforening, og omfattes naturlig nok ikke av noen internasjonale konvensjoner Norge har sluttet seg til.

Praksisen med henting av ektefelle setter en effektiv stopper for alt integreringsarbeid. Når opp mot 80 pst. av samtlige ekteskap innenfor enkelte innvandrergrupper skjer nettopp ved henting i opprinnelseslandet, vil andre integreringstiltak være fäfengt. Konsekvensen er at vi aldri kommer lenger enn til annen generasjon. Språkproblemene vedvarer, det kulturelle gapet opprettholdes, og ikke minst øker presset mot universelle verdier som likeverd, likestilling, ytringsfrihet, toleranse, individuell frihet og den sekulære rettsstaten.

I vår forvirring blir vi så tolerante at vi aksepterer intoleranse i toleransens navn. Konsekvensen ser vi i dag over hele Europa – økende segregering, sosial uro og stadig

sterkere krav fra innvandrere om at det er *vi* som må tilpasse oss vårt samfunn. Dette er en utvikling Fremskrittspartiet har advart mot i en årrekke, men som et flertall i denne sal gjentatte ganger har valgt å ignorere.

Forslaget om å innføre en 24-års aldersgrense for henting av ektefelle vil ikke umiddelbart føre til større krav om integrering, men det vil gi unge innvandrerkvinner og -menn større muligheter til å fatte selvstendige valg av ektefelle. Unge kvinner og menn med ikke-vestlig bakgrunn vil få mulighet til å påbegynne og avslutte sine studier uten å måtte føle foreldrenes eller storfamiliens press om giftermål i tidlig alder – en rettighet alle vi etnisk norske tar som en selvfølge. At enkelte velger å tolke forslaget som en innskrenkning i enkeltmenneskets frie valg, viser med all tydelighet hvor lite kjennskap de har til de miljøene dette dreier seg om. Det er nemlig ikke mulig å frata noen en rettighet de aldri har hatt.

Til alle tider har selve tidsaspektet ved innvandring vært nøkkelen til integrering. Små grupper innvandrere har over tid tilpasset seg flertallet, samtidig som det store flertallet har dratt nytte av erfaringer innvandrere har brakt til landet. På den måten har vi fått et rikere samfunn, hvor alle er blitt vinnere. Det beste eksempelet på dette er nordmenns emigrasjon til Amerika, hvor emigrantene slo seg ned i segregerte områder. Nordmennene bosatte seg i New York, Minnesota, Wisconsin og Seattle. De holdt seg i stor grad for seg selv, og de snakket norsk. Men ettersom tiden gikk, ble de mer integrert i samfunnet. Det er den måten vi er nødt til å få til integreringen på også i Norge.

Den demografiske oversikten viser at det norske samfunnet står foran avgjørelser som vil ha konsekvenser for all framtid. Nærmere 50 000 norske innvandrerungdommer nærmer seg tradisjonell gifteklar alder. Det er opp til oss å unngå at deres ektefeller hentes i opprinnelseslandet.

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:37:20]: Når det gjelder forbud mot søskenbarnekteskap og 24-årsregel: Hvorfor ønsker vi å innføre det? Det som er åpenbart, og som flere talere har vært inne på her, er at det faktisk er slik at genetiske misdannelser er et problem i de tilfellene der foreldrene er i nær slekt. Her må vi sette inn tiltak, noe som helt klart er nødvendig i forhold til helse. Men også med hensyn til å forhindre tvangsekteskap er disse tiltakene helt åpenbart effektive virkemidler. Men jeg stusser litt når jeg hører at flere fra talerstolen driver med det som kanskje lett kan karakteriseres som begrepsforvirring. Man bruker uttrykkene «arrangerte ekteskap» og «tvangsekteskap» om hverandre.

Jeg tror nok det er slik at uansett hva vi snakker om når det gjelder arrangerte ekteskap, er det alltid en viss grad av tvang involvert. Indirekte, underforstått: Det er i hvert fall ikke frihet. Jeg tror at vi bør rydde opp i begrepene her. Det som er det avgjørende, og det som er viktig, er: Er det snakk om frivillige ekteskap basert på kjærlighet, eller er det snakk om ufrivillige ekteskap basert på tvang? Tvangsekteskapene er åpenbart basert på tvang, men det er faktisk slik at en stor del av det som blir karakterisert som arran-

gerte ekteskap, også har en viss grad av tvang innebygd i seg. Dette tror jeg vi med fordel bør klare opp i.

Dernest er det klart at dette også er tiltak som vil ha virkning i forhold til innvandringen til Norge. Vi vet – og vi kan slå fast – at med den innvandringen vi har hvert år, er det et faktum at innvandringen ikke er bærekraftig, i den forstand at vi økonomisk sett – og det er én side av det – ikke kommer heldig ut, verken med hensyn til det som går på arbeidsdeltakelse i det norske samfunnet blant innvandrere, eller det som går på mottak av trygd. Vi har også problemer med kriminalitet. Men det viktigste, som også siste taler var inne på, er at vi har en utfordring i forhold til de oppfatningene mange mennesker som kommer til Norge, tar med seg fra sitt hjemland, med hensyn til frihet, likestilling, demokratiforståelse. Ikke minst har vi fått dette demonstrert når det gjelder holdninger til ytringsfriheten. Dette er også tiltak som er helt nødvendige for å få kontroll og en bærekraftig innvandring.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 1.

(Votering, sjå nedanfor)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutt, sa

presidenten: Stortinget går då til votering i sak nr. 1.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: –Under debatten har Ulf Erik Knudsen sett fram to forslag, I og II, Forslag I lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring som forbyr ekteskap mellom biologisk fetter og kusine.»

Forslag II lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om 24-års aldersgrense for familiegjenforening med ektefelle.»

Det blir votert alternativt mellom desse forslaga og tilrådinga frå komiteen.

Komiteen hadde tilrådd:

Dokument nr. 8:3 (2005-2006) – forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Ulf Erik Knudsen og Per-Willy Amundsen om forbud mot ekteskap mellom fetter og kusine og heving av aldersgrensen for familiegjenforening med ektefelle – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom tilrådinga frå komiteen og forslaga frå Framstegspartiet blei innstillinga vedteken med 84 mot 24 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 10.49.25)

S a k n r . 2

Referat

Presidenten: Det ligg ikkje føre noko referat.

Møtet slutt kl. 10.50.
